

EEN VERTEDEREND STEL ZEER EXCENTRIEKE NERDS

het uitermate moeilijk om op de structurele gevolgen van dit soort kolossale gebeurtenissen in te spelen. Een van de sectoren die direct na de oliecrisis zeer sterk tot de verbeelding van beleggers sprak was die van de synfuels. Veel werd verwacht van steenkoolvergassing en liquefactie in vloeibare brandstoffen. Op de aandelen van de pioniers op dit gebied werd op de beurzen driftig geboden.

Een van de lievelingen die alles in huis leek te hebben om mateloos te profiteren van de nieuwe situatie was Fluor Corp. Deze Amerikaanse onderneming investeerde for-

DE BEREIDHEID OM DE BANKEN HARD AAN TE PAKKEN IS TOE TE JUICHEN

se bedragen maar verkeek zich op de kosten van synfuels, wat des te nijpender werd toen in 1980 de olieprijs aan een lange daling begonnen. Fluor kreeg het zwaar voor de kiezen, moest een zware reorganisatie on-

dergaan en keerde terug tot zijn kern.

Uiteindelijk heeft het hele beleggings-thema van de synfuels beleggers helemaal niets opgeleverd. De buitengewone 'once-in-a-lifetime'-beleggingsmogelijkheden deden zich in heel andere sectoren voor. Deze waren nauw verbonden met de aanstormende digitaliseringsgolf. Terwijl veel beleggers hun tijd verdeden met extrapolatie van stijgende olieprijs en gokten op alternatieve-energiefondsen, sleutelden jonge techneuten in garages aan de eerste homecomputers en de bijbehorende besturingssoftware.

Nogal vertederend is de bekende foto van Bill Gates uit 1978. Een net uit het ei gekropen kuiken links vooraan op een groepsfoto met de zwaar bebaarde en langharige medeoprichters van Microsoft. Een stel zeer excentrieke nerds. Wie zou aan de hand van deze foto hebben kunnen voorspellen dat deze groep jongeren verantwoordelijk zou worden voor een technologische revolutie die hen binnen twee decennia tot de rijksten van de wereld zou maken? Microsoft ging in 1986 naar de beurs. In 1999 steeg de beurswaarde van het bedrijf voorbij de 500 miljard dollar. Andere successtory's in dezelfde periode waren Apple, Oracle en Intel. De successen beleven niet beperkt tot de it-

elektronica-sector. Biotechnologiefondsen als Genentech en Amgen bleken voor beleggers evenzeer de spreekwoordelijke kip met de gouden eieren.

Aan de kant van de mislukkingen zat de automobielsector. General Motors, Chrysler en Ford liepen gevoelige klappen op en kwamen in een neergaande spiraal terecht. Na een lijdensweg van dertig jaar kregen ze ten slotte in de jongste crisis de genadeslag. Alleen Ford maakt misschien nog kans op een bescheiden herstel.

NIEUWE PARELS ZOEKEN

Valt er iets van deze ervaringen te leren? De vergelijking met de oliecrisis gaat niet helemaal op. Toen ging het om een plotselinge en drastische verhoging van de olieprijs die doorwerkte in de lonen en prijzen van nagenoeg alle producten en diensten, waardoor de inflatie met dubbele cijfers moest worden geschreven. Dat resulteerde in een diepe recessie van twee jaar, maar het financieel systeem kon de schok toch nog vrij soepel absorberen. Dit keer is de kern van het financieel-economisch systeem rechtstreeks getroffen en volledig ontregeld geraakt, waardoor herstel wel eens veel moeilijker zou kunnen zijn.

De kredietcrisis is het dramatische sluitstuk van een lange periode van scheefgroei. Ongehoorde waardestijging van onroerend goed en een makkelijke mogelijkheid om die waardegroei in koopkracht om te zetten hebben de economische groei wel zo'n twee decennia lang gestimuleerd. Niet alleen is deze stimulans nu weggefallen, ook moeten nog tal van rekeningen worden betaald in de vorm van aanvulling van uitgeholde pensioenvermogens en hogere belastingen voor de reductie van sterk opgelopen overheidstekorten.

Maar de wereld draait door en ook nu zullen ongetwijfeld ergens weer een paar briljante jongeren knutselen aan een product dat geheel nieuwe en onverwachte perspectieven zal openen. Ik denk dat we die producten en markten zullen moeten lokaliseren daar waar veelbelovende technieken elkaar ontmoeten, zoals bio- en nanotechnologie. Winnaars zullen dit keer ook zeker zitten onder alternatieve-energie-opwekkers. Alles wat echter te groot of niet duurzaam is of gebaseerd op een onrealistisch verdienmodel – banken, verzekeraars, olie- en luchtvaartmaatschappijen – zal de komende jaren tot de verliezers behoren. Ik sluit mijn artikelencyclus over de crisis hiermee af en ga de komende tijd hard op zoek naar de nieuwe parels. ■